

O αιγιαλός και η παραλία, καθώς και τα παράκτια οικοσυστήματα αποτελούν ύψιστα δημόσια και κοινόχρηστα αγαθά και οποιοσδήποτε εμποδίζει την ελεύθερη πρόσβαση των πολιτών, πράγμα που αποτελεί τον βασικό και κύριο προσριμό τους, διαπράττει παρανομία. Με αυτό το πλαίσιο, επιστημονικοί φορείς, όπως το ΤΕΕ, ο ΔΣΑ και ο ΙΣΑ, καθώς και φορείς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, συγκρότησαν Συντονιστική Επιτροπή, που αγωνίζεται και αναλαμβάνει πρωτοβουλίες ενάντια στα «τείχη» που υψώνονται και μπλοκάρουν την ελεύθερη πρόσβαση των πολιτών στις ακτές.

Το πρόγραμμα των πρωτοβουλιών για την άρση των παρανομιών στις ακτές, όχι μόνο του Σαρωνικού και της Αττικής, αλλά γενικότερα όλης της χώρας, περιλαμβάνει τα εξής:

- Συναντήσεις με τον πρωθυπουργό και τους αρχηγούς όλων των άλλων πολιτικών κομμάτων.

- Συνάντηση με τον εισαγγελέα του Αρείου Πάγου Γ. Σανιδά, με αίτημα την τήρηση της νομιμότητας και την άσκηση διώξεις σε όσους παρανομούν και περιφράσσουν τις ακτές.

- Συνάντηση με τον υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης Π. Παυλόπουλο, με αίτημα την ίδρυση δημόσιου ενιαίου φορέα διαχείρισης των ακτών και της δημόσιας περιουσίας γενικότερα, με τη συμμετοχή εκ-

προσώπων της Αυτοδιοίκησης και επιστημονικών φορέων και ταυτόχρονη κατάργηση των φορέων που σήμερα διαχειρίζονται μεγάλα τμήματά της όπως, π.χ., η Εταιρεία

Τουριστικών Ακινήτων (ΕΤΑ).

Τα προβλήματα του παράκτιου μητροπολιτικού χώρου στην Αθήνα (αλλά και διεθνώς σε μικρότερο βαθμό) πηγάζουν κυρίως από διαχειριστικές αδυναμίες ή σκοπιμότητες, από έλλειψη συντονισμού και παιδείας συνεργασίας μεταξύ των

Πρωτοβουλίες διασφάλισης του δημόσιου χαρακτήρα των ακτών

νεργασίας του σχεδιασμού με τις διαχειριστικές επιλογές. Οι φορείς διαχείρισης θα επιθυμούσαν να μπορούν να κάνουν ό,τι θέλουν χωρίς κανέναν περιορισμό ή έλεγχο. Για παράδειγμα, ενοικιάζονται δημόσιοι χώροι σε χρήσεις

την ελεύθερη και ακώλυτη πρόσβαση προς αυτούς, την οποία και αναδεικνύει ως κύριο προορισμό των ζωνών αυτών. Παράλληλα, δί-

Ελεύθερες και δημόσιες οι ακτές της χώρας

συναρμοδίων φορέων και από αντιφάσεις, ασάφειες και επικαλύψεις της νομοθεσίας.

Σημειώνεται ότι με τον όρο «**παράκτιος χώρος**» εννοούμε τόσο τις ζώνες αιγιαλού - παραλίας που έχουν κοινόχρηστο χαρακτήρα όσο και τις παρακείμενες ζώνες «παλαιού αιγιαλού», που ανήκουν μεν στην ιδιωτική περιουσία του Δημοσίου, δεν παύουν όμως να έχουν **δημόσιο χαρακτήρα** και να συμπληρώνουν **το πλέγμα δημόσιων χώρων και λειτουργιών της πόλης**.

Στην Ελλάδα χωλαίνει **τόσο ο σχεδιασμός όσο και η εφαρμογή του** αλλά επίσης **δεν υπάρχει παράδοση συντονισμού και συ-**

που απαγορεύονται από το πολεοδομικό καθεστώς, ή ακόμα και από το νομοθετικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία του φορέα διαχείρισης. Γίνονται πρώτα οι επιλογές και αναμένεται ότι το πολεοδομικό καθεστώς πρέπει να ευθυγραμμιστεί για να τις νομιμοποιήσει.

Ο **Γενικός Πολεοδομικός Σχεδιασμός (ΓΠΣ)** δεν αρκεί για τον ευαίσθητο παράκτιο χώρο, και για την αντιμετώπιση των σύνθετων προβλημάτων που πηγάζουν από τις τάσεις εντατικοποίησης και σύγκρουσης χρήσεων. Απαιτείται η εκπόνηση και θεσμοθέτηση εξειδικευμένων σχεδίων αστικής σύνθεσης (urban design) δηλαδή **συνδυασμός πολεοδομικής και αρχιτεκτονικής μελέτης του δημόσιου χώρου**, λαμβάνοντας όμως υπόψη και τις διαχειριστικές δυνατότητες (urban management).

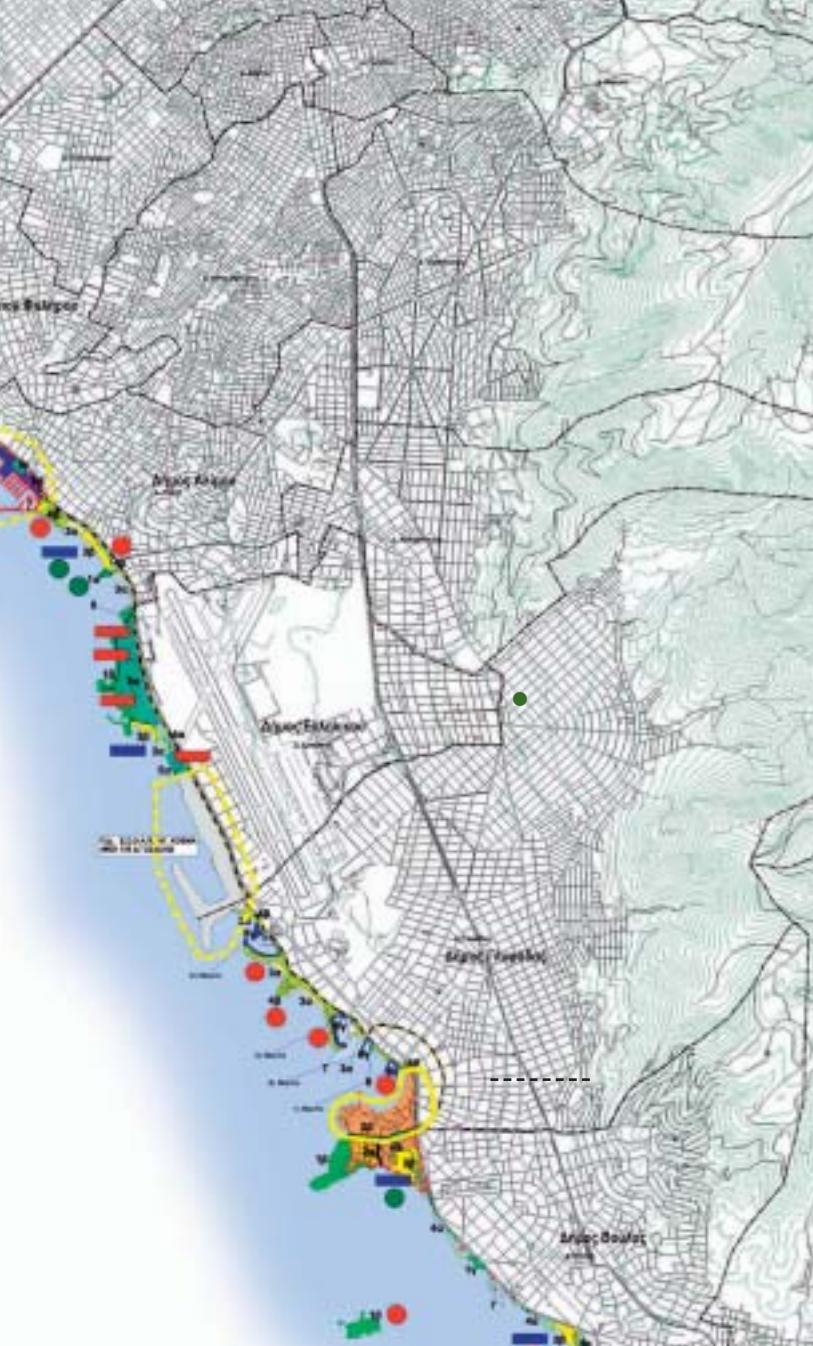
Ο ισχύων σήμερα νόμος 2971/2001 όχι μόνο αναγνωρίζει τον αιγιαλό και την παραλία ως κοινόχρηστα πράγματα, που ανήκουν κατά κυριότητα στο Δημόσιο, δηλαδή στον πληθυσμό της χώρας εξ αδιαιρέτου και κατ' ισομορία στον καθέναν μας, αλλά κατοχυρώνει

νει το δικαίωμα παραχώρησης του αιγιαλού και της παραλίας, καθώς και την εκτέλεση έργων υπό τον όρο να εξασφαλίζεται η ελεύθερη πρόσβαση, εκτός αν αυτό επιβάλλεται για λόγους εθνικής άμυνας, δημόσιας τάξης και ασφάλειας, προστασίας αρχαίων, του περιβάλλοντος και της δημόσιας υγείας. Η προστασία των ακτών ενισχύθηκε και από τη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας (ΣτΕ 3818/1995, 4543/1998).

Ο χάρτης που παρουσιάζουμε συνοδεύει το ΠΔ 254/2004 με τις χρήσεις στο παραλιακό μέτωπο, μετά από επεξεργασία που έκανε το ΤΕΕ, όσον αφορά στις νόμιμες και παράνομες περιφράξεις, στις μελέτες που έχουν κατατεθεί στον ΟΡΣΑ, στο καθεστώς εκμετάλλευσης με την επισήμανση

των εκτάσεων που έχουν παραχωρηθεί σε ιδιώτες. Σε έξι περιοχές (τέσσερις από τις οποίες στο Ελληνικό) με τα μικρά κόκκινα τετράγωνα υπάρχουν παράνομες περιφράξεις, δηλαδή παραβιάσεις της νομοθεσίας.

<p>Προστασία και Ανάπτυξη δραστηριοτήτων Αναψυχής, Τουρισμού, Πολιτισμού,</p> <p>Καθορισμός χρήσεων γης, όρων και περιορισμών δόμησης στην παραλιακή ζώνη από Φαληρικό όρμο μέχρι Αγ. Μαρίνα Κρωπίας (ΦΕΚ 254Δ/04)</p>	
■	Ζώνη 1α: Αποκατάσταση φυσικού τοπίου και αττικής χλωρίδας και πανίδας
■	Ζώνη 1β: Αποκατάσταση φυσικού τοπίου και αττικής χλωρίδας και πανίδας.
■	Προστασία και ανάδειξη αρχαιολογικών και ιστορικών χώρων
■	Ζώνη 1γ: Ανάδειξη και προστασία αρχαιολογικού χώρου
■	Ζώνη 2α: Υπερτοπικός πόλος αναψυχής, κατάρτισης, αποκατάστασης και πολιτισμού παιδιών με ειδικές ανάγκες (ΠΙΠΠΑ). Προστασία φυσικού τοπίου και αρχαιοτήτων
■	Ζώνη 2β: Ανάπλαση υφιστάμενων τουριστικών χρήσεων με προστασία των φυσικών και αρχαιολογικών στοιχείων. (Αστέρια Γλυφάδας)
■	Ζώνη 2γ: Ανάπλαση υφιστάμενων τουριστικών χρήσεων με προστασία των φυσικών και αρχαιολογικών στοιχείων. (Κάμπινγκ ΕΟΤ Βούλας)
■	Ζώνη 2δ: Ανάπλαση υφιστάμενων τουριστικών χρήσεων με προστασία των φυσικών και αρχαιολογικών στοιχείων. (Αστήρ Βουλιαγμένης)
■	Ζώνη 2ε: Ανάπλαση υφιστάμενων αθλητικών εγκαταστάσεων με προστασία των φυσικών και αρχαιολογικών στοιχείων
■	Ζώνη 3α: Ελεύθερες ακτές κολύμβησης
■	Ζώνη 3β: Ανάπλαση οργανωμένων ακτών, κολύμβησης
■	Ζώνη 4α: Περιαστικό πράσινο υπερτοπικό χαρακτήρα με διαμορφώσεις πλατειών, χώρων περιπάτου και στάθμευσης
■	Ζώνη 4β: Περιαστικό πράσινο υπερτοπικό χαρακτήρα με λειτουργίες αναψυχής, πολιτισμού και υπαίθριων αθλοπαιδιών μικρής κλίμακας
■	Ζώνη 5α: Περιαστικό πράσινο μητροπολιτικού χαρακτήρα και αθλητικές εγκαταστάσεις Εθνικού Αθλητικού Κέντρου Νεότητας (ΕΑΚΝ) Αγ. Κοσμά
■	Ζώνη 5β: Περιαστικό πράσινο μητροπολιτικού χαρακτήρα ήρα και αθλητικές εγκαταστάσεις Σταδίου Ειρήνης και Φιλίας (ΣΕΦ)
■	Ζώνη 5γ: Ναυτικό Μουσείο Ελλάδος - Πάρκο Ναυτικής Παράδοσης
■	Ζώνη 5δ: Πάρκο υπαίθριας αναψυχής με εγκατεστημένες δημόσιες και κοινωφελείς χρήσεις
■	Ζώνη 5ε: Περιαστικό πράσινο με αθλητικές εγκαταστάσεις
■	Ζώνη 5ατ: Νοσηλευτική Υποδομή
■	Ζώνη 6α: Λιμένας αναψυχής Φλοίσβου
■	Ζώνη 6β: Λιμένας αναψυχής Αλίμου
■	Ζώνη 6γ: Λιμένες αναψυχής Γλυφάδας
■	Ζώνη 6δ: Λιμένας αναψυχής Βουλιαγμένης
■	Ζώνη 7: Ναυταθλητικές εγκαταστάσεις
■	Ζώνη 8: Αλιευτική καταφύγια
—	Ζώνες εντός σχεδίου
—	Τραμ

ΠΕΡΙΦΡΑΞΕΙΣ

■ Παρόντος
— Νόμιμες (περιοχές του στοιχείου 3β, Π.Δ. 254Δ/04)

ΜΕΛΕΤΕΣ ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗΣ ΠΑΡΑΛΙΑΚΟΥ ΜΕ. ΚΑΤΑΤΕΘΕΙΜΕΝΕΣ ΣΤΟΝ Ο.Ρ.Σ.Α.

- Εγκεκριμένες
- Προς έγκριση
- Σε εκιρεμότητα
- Ελλιπής φάκελος

ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗΣ

- Παραχωρηθείσες σε ιδιώτες, καθώς και οι ζώνες με το
- Προς παραχώρηση σε ιδιώτες

Οι παραλίες αποτελούν το κοινό σπίτι όλων μας και δεν μπορεί κανές ούτε να το πουλήσει, ούτε να εκμεταλλευτεί την επικαρπία, γιατί θα είναι παράνομος. Αυτό επισημάνθηκε από όλους τους ομιλητές κατά τη διάρκεια της συνέντευξης Τύπου που παραχώρησαν οι εκπρόσωποι της Συντονιστικής Επιτροπής των φορέων για την ελεύθερη πρόσβαση στις ακτές.

Παίρνοντας το λόγο ο **Γ. Αλαζάνος**, δήλωσε ότι η κινητοποίηση των επιστημονικών φορέων δεν αφορά μόνο την προστασία του δημόσιου χαρακτήρα των ακτών του Ελληνικού ή της Αττικής, αλλά και ολόκληρης της χώρας, που σήμερα περιφράσσονται παρανόμως, με αποφάσεις που προσκρούουν στο Σύνταγμα και στο όνομα της ανάπτυξης. Πολλοί μιλάνε -δήλωσε- για τη μετατροπή της Αθήνας σε μητροπολιτική πόλη ανταγωνιστική στο χώρο της Μεσογείου. Όλοι, όμως, βλέπουμε ότι οι άλλες πόλεις της Μεσογείου διευρύνουν, προστατεύουν και απελευθέρωνουν στους πολίτες το παραλιακό τους μέτωπο. Δεν υποστηρίζονται στην Ελλάδα οι προθέσεις που διακηρύσσονται.

Επίσης επισήμανε ότι στην ίδια κατηγορία με την εκχώρηση των ακτών στην ιδιωτική πρωτοβουλία ανήκει και το νομοσχέδιο που αφορά την εκχώρηση ακινήτων του Δημοσίου για 99 χρόνια, το οποίο πρωθήθηκε στη Βουλή χωρίς κανέναν διάλογο και για το οποίο το ΤΕΕ επιφυλάσσεται να καταθέσει τις απόψεις του πριν τη συνεδρίαση της Ολομέλειας.

Η πρακτική της εκποίησης με μακροχρόνιες συμβάσεις μίσθωσης σε ιδιώτες, που ακολουθεί η ΕΤΑ, συνεπάγονται ουσιαστικά εκποίηση της δημόσιας περιουσίας, που πάσχει αντισυνταγματικά, σημίωσε στη δική του παρέμβαση ο **Δ. Παξινός**. Καμία σύμβαση, πρόσθεσε, δεν μπορεί να προβλέπει περίφραξη της ακτής, ενώ ακόμη και στα ξενοδοχεία, όπου υπάρχει πόρτα, αυτή είναι παράνομη. Τόνισε, επίσης,

ότι με πρωτοβουλία του ΔΣΑ θα γίνει ενημερωτική εκστρατεία για τη Συνθήκη του Άρχους, που προβλέπει την ενημέρωση των πολιτών για ενέργειες που θίγουν το περιβάλλον και τη νομική τους προστασία όταν καταφεύγουν στη Δικαιοσύνη. Επισήμανε ότι η

για κατάργηση της ΕΤΑ Α.Ε., επισήμανε η **Ντ. Μπέη**, η οποία πρόσθεσε ότι το αίτημα αυτό θα πρέπει να επεκταθεί και για την «Ολυμπιακά Ακίνητα ΑΕ». Επίσης επισήμανε ότι το Συντονιστικό αυτό Όργανο μπορεί να εξελιχθεί σε ομάδα πίεσης, όχι μόνο

τες από την ΕΤΑ, επισημαίνοντας ότι είναι παρήγορο που τόσοι φορείς ευαισθητοποιούνται για το δικαίωμα της ελεύθερης πρόσβασης στις ακτές.

Κατά τη διάρκεια της συνέντευξης Τύπου δηλώθηκε η συμπαράσταση στο Δήμαρχο Ελληνι-

Οι παραλίες είναι το κοινό μας σπίτι

κοινή προσπάθεια των επιστημονικών φορέων για το περιβάλλον είχε ως αποτέλεσμα το νέο νομοσχέδιο για τον αιγαλό και τις παραλίες που είχε πρόθεση η κυβέρνηση να καταθέσει στη Βουλή, τελικά να αποτραπεί.

Το ζήτημα της ελεύθερης πρόσβασης στις ακτές είναι ζήτημα που αφορά και την υγεία των πολιτών, τόνισε ο **Μ. Καλοκαιρινός**, προσθέτοντας ότι ο καθένας δεν μπορεί να καταπατάει τα δικαιώματά μας.

Πολλές φορές και εμείς οι δήμαρχοι είμαστε συνυπεύθυνοι για την κατάσταση που επικρατεί στις ακτές της χώρας μας, επισήμανε ο **Δ. Καλογερόπουλος**, μιλώντας παράλληλα για ένα διαρκές έγκλημα που διαπράττεται στο παραλιακό μέτωπο της Αττικής, καταλογίζοντας ευθύνες και σε όλες τις κυβερνήσεις. Τέλος, αναφερθήκε πώς είναι δυνατόν να μην υπάρχει έως τώρα ένας εισαγγελέας που να έχει επέμβει.

Είναι πολύ σημαντικό το αίτημα

για ελεύθερες ακτές, αλλά και για τη διεκδίκηση άλλων ελεύθερων χώρων.

Εμείς κάθε μέρα θα έχουμε και μία κινητοποίηση, τόνισε ο **Τ. Παπαντώνης**, υπενθυμίζοντας ότι και η παραλία του Μοσχάτου περιζώνεται από κάγκελα, ενώ η «Ολυμπιακά Ακίνητα» θέλει να παραχωρήσει την ακτή για την εγκατάσταση ιδιωτικού λούνα-παρκ.

Είμαστε η μοναδική χώρα που έχουμε συνδέσει την οικονομική ανάπτυξη με την παραχώρηση της παραλίας σε ιδιώτες, τόνισε ο **Κ. Ασκούνης**. Παράλληλα, τόνισε ότι οι πιο όμορφες παραλίες της Αττικής είναι πλέον περιφραγμένες, ενώ ελεύθερες είναι μόνο αυτές που αποτελούνται από βράχια.

Τέλος, ο **Π. Φιλίππου** θύμισε ότι την τελευταία τετραετία σέρνεται συνεχώς στα δικαστήρια επειδή κάνει κινητοποίησεις για την αποτροπή της παραχώρησης της παραλίας Καλυβίων σε ιδιώ-

κού **Χρ. Κορτζίδη**, που συνέχιζε την απεργία πείνας διεκδικώντας

Την κοινή συνέντευξη Τύπου, που πραγματοποίηθηκε στα Γραφεία του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών οι: Γιάννης Αλαζάνος, πρόεδρος του ΤΕΕ, Δημήτρης Πλαξινός, πρόεδρος του ΔΣΑ, Μανώλης Καλοκαιρινός, πρόεδρος του Ιατρικού Συλλόγου Αθηνών, ο πρόεδρος της Τοπικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ν. Αττικής Δημήτρης Καλογερόπουλος, η Αντινομάρχης της Υπερονομαρχίας Αθηνών - Πειραιά Ντίνα Μπέη και ο δήμαρχος Καλλιθέας Κώστας Ασκούνης, Μοσχάτου Ταξιάρχης Παπαντώνης και Καλυβίων Πέτρος Φιλίππου, καθώς και η Ράνια Κλουτσινιώτη, Αρχιτέκτων - Πολεοδόμος.

ελεύθερες παραλίες στο δήμο του και την κατάργηση των παρανόμων περιφράξεων. ▼

Τότε που έκαναν τα έργα στην παραλία

Το 2003, όταν η προετοιμασία για τους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας βρισκόταν σε πλήρη εξέλιξη, τα έργα ανάπλασης της παραλιακής ζώνης (Φάληρο, Άλιμος, Ελληνικό, Άγιος Κοσμάς) κυριαρχούσαν στην ειδησεογραφία των ΜΜΕ και όλοι οι αρμόδιοι κυβερνητικοί και μη παράγοντες συντάσσονταν στην άποψη ότι επιτέλους η πρωτεύουσα ξανασυντά τη θάλασσα, επανακτά τη σκέση που είχε ανέκαθεν μαζί της.

Την ίδια περίοδο η Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή έκανε λόγο για το μεγαλύτερο έργο ανάπλασης που έχει γίνει σε σχέση με τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Ένα έργο που αλλάζει,

μπορούσαν να διανοηθούν ότι τα έργα που έβλεπαν να γίνονται, θα μπορούσαν σε μια μελλοντική περίοδο να αλλάξουν χρήση.

Άλλωστε, η ανάπλαση του παραλιακού μετώπου της πρωτεύουσας ήταν όνειρο δεκαετίας: διατυπωμένο από τον αείμνηστο **Κωνσταντίνο Καραμανλή** που είχε πειστεί γι' αυτό το μείζον έργο από τα λόγια και τα σκέδια του φίλου και συνεργάτη του πολεοδόμου **Γιώργου Κανδύλη**. Ήταν, μάλιστα, ένα από τα βασικά έργα που προέκρινε για ένταξη στο Ρυθμιστικό Σχέδιο της Αθήνας που έθεσε σε δημόσια διαβούλευση το 1989.

“Σε όλους αυτούς τους χώρους ο πολίτης θα μπορεί να βρει αναψυχή, θα μπορεί να βρει διασκέδαση. Είναι μια τελείως διαφορετική σχέση, εδώ στην περιοχή, ανάμεσα στην κατοικημένη Αθήνα και τη μέχρι τώρα ανύπαρκτη παραλία της. Αυτή η παραλία θα είναι παραλία των πολιτών».

Κώστας Σημίτης, 18.8.2003

ριζικά, όλη η μορφή της παραλίας. Η παραλία –και αυτό είναι το πιο σημαντικό– γίνεται προστή στους πολίτες, ανέφερε σε δικά της κείμενα, προφανώς γιατί οι δικοί της άνθρωποι δεν

Κοινή συνισταμένη όλων ήταν πως τα έργα στην παραλία γίνονταν η αφορμή για να διαμορφώσουμε ένα καλύτερο περιβάλλον, ένα περιβάλλον που βοηθά στο μέλλον του τό-

“Στο Ελληνικό δημιουργείται μία ενιαία περιοχή, που συνδυάζει αθλητισμό, προστασία και ανάδειξη της φύσης (μητροπολιτικό πάρκο) και κοινωνικές λειτουργίες ξεκινώντας από τη θάλασσα και φθάνοντας στο εσωτερικό του αστικού ιστού».
Οργανωτική Επιτροπή Ολυμπιακών Αγώνων «Αθήνα 2004»

που. Σ' αυτό επέμεινε πρόσφατα (5.2.2007) και η υπουργός Τουριστικής Ανάπτυξης **Φάνη Πάλλη-Πετραλία** όταν μιλώντας στο «Ιο Φόρουμ για τον Τουρισμό» ανακοίνωσε τη δημιουργία μια ενιαίας διαδρομής κατά μήκος της παραλίας, που θα συνδέει το Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας (ΣΕΦ) με τη Βάρκιζα, με στόχο την ανάδειξη της αισθητικής του θαλάσσιου «μετώπου», αναβαθμίζοντας ταυτόχρονα την τουριστική εικόνα της Αττικής. Όπως είπε τότε πρόκειται για μια διαδρομή περιπάτου και ποδηλάτου μήκους 35 χιλιομέτρων, που μεταξύ άλλων θα προβλέπει και συνδέσεις με όλες τις Ολυμπιακές εγκαταστάσεις. Μια παρέμβαση που στηρίζεται στο υπάρχον ΠΔ για την παραλιακή ζώνη της Αττικής, που βασίζεται στο σχεδιασμό του Οργανι-

σμού Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθήνας (ΟΡΣΑ) και εντάσσεται στα προγράμματα του ΕΣΠΑ.

Μόνο που τα σχέδια χωρίζει από την πράξη ενίστε ένα υψηλό συμματόπλεγμα ή καλοφτιαγμένο κάγκελο, δηλαδή απόσταση μεγάλη. Και τότε, όταν ο λαός αισθανθεί «πάντα ευκολόπιστος και πάντα προδομένος», ξεκινά η αντίδραση. Ο κόσμος διεκδικεί όχι αυτό που του υποσχέθηκαν, αλλά αυτό που του ανήκει και δεν του το δίνουν. Επιζητά τη σχέση με την παραλία που πάντα είχε αυτή η πόλη και τώρα, τρία χρόνια μετά τους Ολυμπιακούς Αγώνες και τα έργα ανάπλασης που έγιναν, διαπιστώνει ότι οδεύει σε μια σχέση ιδιωτική και για λίγους.

Σ' αυτή τη διεκδίκηση, δεν μπορούσε παρά το ΤΕΕ να σταθεί πλάι.